

4. Frode Vesterbys begravelse og Mortens Niensens begravelse

Anders Trankjær skriver i dette uddrag af sine optegnelser om besættelsestiden om sine følelser ved begravelsen af skolekammerater, der var døde i forbindelse med kampen mod tyskerne.

Frode Vesterby, der blev dræbt, da tyskerne rykkede ind i Danmark 9. april 1940, var to år tidligere gået ud af Aalborg Katedralskole. Morten Nielsen havde taget sin studentereksamen på Aalborg Katedralskole i 1941 og døde i forbindelse med det illegale arbejde, da han skulle aflevere våben til en anden modstandsmand, "Citronen". Morten Nielsen var digter og læses stadig af mange.

(....)

Saa kom Frode Vesterbys Jordfærd. Vi forstod, at om end Besættelsen var gaaet let, saa havde der dog været Krig.

En af vore Kammerater havde givet sit Liv i en haabløs og i den Situation saa meningsløse Kamp.

Han fik en stor smuk Ligfærd. Rektor holdt en meget smuk Mindetale

Hele skolen var med, med den gamle Fane i Spidsen, og mens Frodes Lig sænkedes i Graven, drønedede højt oppe tyske Bombeformationer hen over Kirkegaarden – en dyster Understregning af den triste Stemning, der hvilede over hele Forsamlingen.

5 aar senere stod jeg omtrent paa samme sted. En anden af Skolens Drengene, en ung Mand, hvis Navn vilde blive nævnt overalt, hvor dansk Litteratur og Lyrik kom paa Tale, om han havde faaet Lov at leve, Digteren Morten Nielsen, blev sænket i en alt for tidlig Grav. Det var min gode Ven – nu var han væk. Ogsaa han gav sit Liv for andre. Det var vel ogsaa for Danmark, han kæmpede; men for ham drejede det sig om noget større, noget mere alment: Det var om Ret eller Uret, Kampen stod. Blev den svage trampet under Fødder af en brutal og ond Magt, da var Morten altid at finde paa den svages Side – og her faldt han. Han havde været med til at hjælpe forfulgte Landsmænd ud af Landet, og under en Vaabentransport kom han ulykkeligt af Dage ved et Vaadeskud. Ogsaa paa denne bitre Dag fløj tyske Maskiner hen over Graven – denne Gang var det Jagere!

Bombardementerne af Aalborg var et Kapitel for sig. Det var jo den By i Danmark, der i Begyndelsen mere end nogen anden fik Krigen at føle. Vi mødte paa Skolen søvnløse og trætte efter de natlige Ophold i Kældrene.

(....)

Hele den Maade, Besættelsen skete paa, gjorde, at vel de fleste ikke fuldt ud forstod hvad der skete. Det hele var jo et storslaaet Skuespil, en enestaaende Afveksling i det almindelige Hverdagsliv. Her var ingen Kamp, ingen rygende Ruiner og de tyske Soldater saa alle ud som almindelige fredelige Mennesker – og hvad sagde ikke Regering og Konge? Vi ved jo alle hvilken primitiv Dragning Soldater og Vaaben i alle afskygninger udøver paa det unge Sind.

(....)

Jeg begyndte først rigtig at komme til Erkendelse, da Frode Vesterby blev begravet. Senere kom Frankrigs Fald. Og det, tror jeg, er den Begivenhed, der mere end nogen anden aabnede de fleste Unges øjne.

(....)